

Västsaharas legitimitet som stat

En undersökande fallstudie om Västsaharas möjligheter att
bli en stark stat

Joakim Herrlund

Abstract

The status of Western Sahara has since 1975 been a controversial topic in international relations. Morocco claims that the territory rightfully belongs to them while Polisario, the representative of the Sahrawi's, are of the dichotomous opinion and demands independence. In this paper I will examine the statement that Western Sahara in the long run would be too weak and too poor to survive as a state. I will try this statement by applying a model that examines the state's legitimacy through eight different aspects. My findings are that there are incentives for Western Sahara to be able to avoid becoming a failed state but, since there were ambivalent aspects as well, it's not possible to draw any clear conclusions about the legitimacy of Western Sahara as a state. Nevertheless, this exam found that the above mentioned statement is not a valid one without further evidence and studies.

Key Words: Western Sahara, Morocco, legitimacy, strong state, failed state

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Syfte och Frågeställning	2
1.1.1	Avgränsning	4
2	Teori och Metod	5
2.1	Failed State	7
2.2	Definitioner av konflikten efter 1991	7
2.3	Tillvägagångssätt	9
3	En historisk tillbakablick	11
3.1	Kriget	13
4	Analys	15
4.1	En fallstudie av Holstis analysmodell	15
4.2	Kriterium 1-4	16
4.3	Kriterium 5-8	20
5	Slutsatser	26
5.1	Sammanfattning av kriterierna	26
5.2	Avslutande reflektioner	29
6	Referenser	31

1 Introduktion

När det i Östtimor 1999 genomfördes en internationellt övervakad folkomröstning om landets önskan att bli självständigt från Indonesien väcktes även förhoppningar hos Västsaharas invånare om att de gick en liknande framtid till mötes (Zunes 2010: 169). Även Natos intervention i Kosovo 1999 bidrog till att känslan av att vara bortglömda snart skulle vara till ända. Idag, tolv år senare förblir konflikten olöst, latent och nedprioriterad av det internationella samfundet. Kriget i Afghanistan 2001, Irak 2003 och den mer uppmärksammade konflikten mellan Israel och Palestina har bidragit till att Västsahara har förblivit relativt okänd för en stor del av världens befolkning (Gillespie 2010: 85, Darbouche et al 2008: 91).

Västsahara var fram till 1975 ockuperat av Spanien, som samma år officiellt skulle lämna över styret till ursprungsbefolkningen i landet. Istället ratificerades ett hemligt avtal med Marocko och Mauretanien där de två senare skulle dela upp Västsahara mellan sig. I utbyte skulle Spanien få exploatera de rika fosfat fyndigheterna och få tillgång till de rika fiskevattnen utanför Västsaharas kust samt ha rätt till två militärbaser i landet (Thunberg 2004: 30). Som svar på Spaniens enligt folkrättens illegala handlande förklarande Polisario krig mot Marocko och Mauretanien. Medan Mauretanien på grund av Polisarios framgångar i kriget övergav sina anspråk på Västsahara hävdar Marocko 36 år senare fortfarande att Västsahara enligt internationell rätt tillhör dem (Joffe 2010: 375-376).

Det har framförts många olika förklaringar till varför konflikten i Västsahara varit så långlivad och svårlöst, bland annat FN:s oförmåga att finna en kompromiss då USA och Frankrike har stora intressen i Marocko, svagt och diffust utformat mandat för FN- trupperna, som ett arv efter kolonialismen och andra geopolitiska faktorer (Darbouche et al 2008, Buzan 1991:98, Stephan 2006:5). Pham (2010:249) är en av flera som har framfört argumentet att självständighet för Västsahara på ett långsiktigt plan kan orsaka en långt mer omfattande humanitär katastrof än vad som nu är fallet. Han hävdar att då Västsahara som stat skulle vara alldeles för fattigt, litet och sårbart för påtryckningar från terrorister för att kunna upprätthålla lag och ordning är en integrering med Marocko ett bättre alternativ. I den här uppsatsen ska jag undersöka detta påstående närmare för att förhoppningsvis kunna dra en slutsats om det föreligger någon sanning i detta. Jag kommer att använda Kalevi Holstis modell som används

för att mäta statens styrka när det gäller legitimiteten. Denna modell utgår i sin tur från Barry Buzan definition av statens komponenter från 1991.

Uppsatsen kommer att inledas med ett syfte och frågeställning, följt av en motivering av de nödvändiga avgränsningarna för uppsatsens genomförande. Ett teori/ metod avsnitt där det teoretiska ramverket kommer att presenteras utifrån Holstis modellkriterium kommer därefter. För att förstå min frågeställning kommer en operationalisering av betydelse av "failed state", olika sorters våld enligt Johan Galtungs definition och begreppen symmetrisk och asymmetrisk konflikt beskrivas. Detta efterföljs av en mer konkret beskrivning av hur frågeställningen ska bedömas utifrån de åtta olika kriterierna under rubriken tillvägagångssätt. En historisk tillbakablick som även inkluderar en bakgrundsbeskrivning till kriget ingår i kapitel tre, som i sin tur efterföljs av själva analysen, där det kontextuella sammanhanget används för att se om kriterierna är uppfyllda. Allra sist kommer slutsatserna, där en sammanfattning av min analys återfinns, följt av några avslutande reflektioner.

1.1 Syfte och Frågeställning

Jag ska i min kandidatuppsats göra en fallstudie om Västsahara för att undersöka varför den långvariga konflikten med Marocko om Västsaharas status inte kommit till en slutgiltig lösning. Det jag vill undersöka är varför Västsahara inte har blivit en självständig stat som andra före detta koloniserade landområden som Kambodja, Angola, Östtimor och stora delar av återstående Afrika. På frågan om varför Västsahara inte har blivit en självständig stat finns det ett överflöd av tänkbara förklaringar, vilket hade inneburit stora utmaningar. För att materialet ska bli hanterbart kommer jag att utgå från ett statsbyggande perspektiv enligt ett kriteriesystem utvecklat av Kalevi J. Holsti. Denna modell innehåller åtta olika kriterier som kan visa om en stat är stark eller bräcklig (Holsti 1996: 82-119). Min primära frågeställning blir således;

*Utifrån Holstis statsbyggande modell, hur stor giltighet besitter argumentet att om Västsahara skulle bli självständigt riskerar det att bli en så kallad "failed state"?

Då denna frågeställning är beroende av att det kontextuella sammanhanget beskrivs kommer många av de bidragande orsakerna till att Västsahara inte blivit självständigt framkomma. Mina andra, sekundära frågeställning blir därför;

* Varför har Västsahara, i motsats till de flesta andra kolonier, inte blivit självständigt?

Frågorna är enligt mig både inom- och utomvetenskapligt relevanta av flera orsaker.

Paradoxen i sig, att andra kolonier blivit självständiga medan Västsahara förblivit ockuperat av Marocko, är fundamental för att en politisk lösning av konflikten ska kunna implementeras. Genom att besvara frågan om varför Västsahara inte har blivit självständigt kan även andra alternativa och, förhoppningsvis, mer framgångsrika koncept användas. Genom att få tillgång till de flesta av de bästa förklaringarna kan dessa också konfronteras eftersom en lösning på konflikten ligger i allas intresse, oavsett om det innebär självständighet, en integrering med Marocko eller en autonom ställning under Marocko. Som Holsti (1996: 195) argumenterar är just symboliken bakom staten oerhört betydelsefull av flera anledningar. Dels ger den en identitetisk tillhörighet i en värld där statscentreringen är det dogmatiska perspektivet, men det ger även ett utökat skydd åt dess befolkning. Som Västsahara exemplifierar utsätter ett område med omstridd och kontroversiell status invånarna för ett ännu mer utsatt läge (Zunes 2010: 128)

Jag anser att den första frågan kan bidra kumulativt till forskningen om Västsahara, bl.a. på grund av att själva giltigheten i argumentet om att Västsahara riskerar att bli en failed state prövas. Om argumentet bekräftas är detta en indikation på att självständighet kanske inte är det bästa alternativet på lång sikt för den västsahariska befolkningen utan kan istället visa att en integrering eller en ställning som autonom provins är ett bättre alternativ. Om det å andra sidan inte finns några direkta belegg för failed state- teorin kan min uppsats bidra med att ifrågasätta detta argument och därmed leda till mer omfattande undersökningar om ämnet.

Mitt syfte med uppsatsen övergår i flera perspektiv. För det första anser jag att konflikten i Västsahara får förvånansvärt lite uppmärksamhet. Ett av mina syften är således att sprida information om konflikten.

Det andra syftet är att testa om Holstis modell är applicerbar på fallet Västsahara genom att testa de åtta kriterierna som ingår i denna modell utifrån det kontextuella sammanhanget som fallet utgörs av. Genom att testa modellen kan eventuella fördelar och nackdelar diskuteras. Oavsett om positiva eller negativa aspekter framkommer i analysen kan slutsatser dras om modellens tillämpbarhet i det specifika fallet. Utifrån Holstis egna reflektioner är det sedan möjligt att spekulera i modellens förmåga eller oförmåga att appliceras på Västsahara beror på att den inte är generaliserbar, felaktig eller om det specifika fallet utgör ett undantag.

1.1.1 Avgränsning

Då aktörerna i konflikten primärt består av Västsahara och Marocko kommer dessa två aktörer ligga i centrum för min forskning. Men att bara inrikta sig på dessa två aktörer kommer oundvikligen leda till felaktiga slutsatser och en subjektiv sanning som inte motsvarar verkligheten. Det är därför elementärt att även behandla internationella aktörer, stater och organisationer.

Men, återigen, på grund av begränsningarna som föreligger måste ändå vissa avgränsningar införas. Frankrike och USA har varit Marockos trogna allierade under konflikten om Västsahara både vad gäller implicit stöd via säkerhetsrådet och vad gäller militärt och finansiellt understöd (Zunes et al 2010; 59-88). Västsaharas motsvarighet är Algeriet, som även dem har bidragit finansiellt och militärt med understöd till Polisario. De flyktingläger som en stor del av Västsaharas invånare flydde till under stridigheterna med Marocko finns dessutom belägna i Algeriet (ibid. 42- 43). Likväl får andra aktörer inte överskattas i betydelse för konfliktens orsak och längd. Det råder ingen tvekan om att dessa aktörer haft stort inflytande i konflikten, men de är ändå sekundära i betydelse efter Västsahara och Marocko. Därför kommer det absoluta fokuset läggas på de senare med avseende på de begränsningar som föreligger. Då Holstis modell är beroende av att den kontextuella bakgrunden undersöks kommer aktuella aktörer behandlas i analysen.

Eftersom frågeställningen om Västsahara riskerar att bli en failed state innehåller många olika perspektiv har jag valt att avgränsa uppsatsen till att endast behandla legitimiteten i statens uppbyggnad (Holsti 1996: 84). Faktorer som kan ge staten extra styrka, som till exempel ekonomiskt välstånd, är därför i det här fallet av mindre betydelse och kommer således inte att behandlas då det inte heller ingår i syftet och frågeställningen.

2 Teori och Metod

Enligt Holsti har staten traditionellt sett bedömts utifrån dess förmåga att utöva sin makt och styrka, vilket i sin tur i princip varit synonymt med militär kapacitet (Holsti 1996: 82). Men precis som Holsti (ibid. 20) och Kaldor (2004: 158) m.fl. konstaterat har krigsföringen sedan andra världskrigets slut genomgått en radikal förändring. Av denna anledning har Holsti inte inriktat sig på statens militär makt utan istället dess kapacitet att vinna lojalitet, utföra tjänster, ha våldsmonopol och agera på ett rationellt sätt utifrån politisk konsensus (Holsti: 82-83).

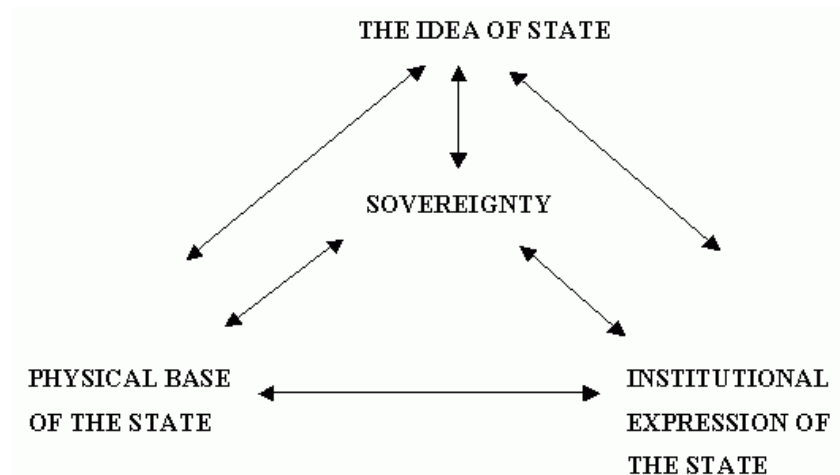
Barry Buzan (1991; 65) har erbjudit en alternativ definition av staten som grundar sig på statens idé, statens fysiska bas och statens institutionella kapacitet. I den här definitionen är militärens funktion inte lika explicit uttalad som i de mer traditionella definitionerna, även om militären har en betydande roll att spela. Genom att bredda statens och militärens funktion och målsättning kan därmed fler aspekter av hur en funktionsduglig och stark stat diskuteras.

De aspekter som ingår i statens idé innefattar, enligt Holstis teoriutvecklande av Buzans idéer, de mer känslomässiga komponenterna som påverkar individerna och ger rättfärdighet åt statens existens eller kampen för att statens ska få internationellt erkänd status. Ideologi, språk, traditioner, historia och nationalitet är några exempel på dessa idéer. Om inte det råder konsensus kring statens idé och legitimitet får detta konsekvensen att även institutionerna och eventuellt den territoriella gränsen försvagas. I fallet med Västsahara innebär detta att Marocko upplever enorma svårigheter med att upprätthålla lag och ordning eftersom befolkningen i Västsahara till stor del motsätter sig Marockos anspråk på området.

Enligt samma definition består den andra komponenten, den fysiska basen, av det specifika territoriet, befolkningen, resurserna och välståndet. På senare tid har territoriet blivit den kanske viktigaste delen, framförallt för "nya" stater som håller sin suveränitet helig (Buzan 1991: 90-91).

Den sista delen, institutionerna, är även den oerhört betydelsefull eftersom det är den som får det maskineri som staten utgör att fungera på ett adekvat vis genom att implementera upprätthållandet av lagar, normer och olika representanter för olika institutioner (Holsti 1996: 83).

De tre olika delarna av Buzans definition interagerar och är reciprokt sammankopplade, vilket innebär att enligt definitionen fungerar staten som allra bäst om alla tre delarna får omfattande stöd från befolkningen (Buzan 1991;69-82). Som triangeln nedan visar krävs det enligt Buzans definition att de olika delarna samverkar och är legitima. Endast då kan suveräniteten bli rättfärdig.

Buzans triangel om statens komponenter

Det finns flera exempel på hur endast en eller två delar av definitionen får starkt stöd, vilket får implikationer för statens legitimitet. En stat som existerar i teorin, dvs. som idé, men helt saknar internationellt erkännande för det specifika territoriet är inkapabla och ofullständiga, vilket innebär att området knappt kan definieras som en stat. På ett liknande sätt kan en stat vara internationellt erkänd och officiellt inneha ett landområde men ändå inte räknas som fullvärdig stat om institutionerna är frånvarande och staten därmed inte kan upprätthålla lag och ordning (Holsti: 83-84).

Men enligt teorimodellen är det fortfarande otillräckligt att bedöma staternas styrkor och svagheter utifrån dessa tre perspektiv och perspektivens komponenter. För att modellen ska bli komplett krävs det också att legitimiteten i sammanhanget tas under beaktande. Legitimiteten i sin tur uppdelas i två separata kategorier; det vertikala och det horisontella, där den vertikala legitimiteten innebär att kopplingen mellan samhället, politiska institutioner och regimen klargörs. Det horisontella inriktar sig istället på kriterierna för medlemmarna i det politiska samhället som styrs (ibid. 97).

2.1 Failed State

För att förstå en stark stat fullt ut behövs också kunskapen till den dikotomiska motsatsen; en "failed state". Statens främsta funktion har länge ansetts vara att försörja dess befolkning med lag, ordning och beskydd, vilka kan sammanfattas i begreppet säkerhet. Beroende på normerna och kulturen i den specifika staten skiljer olika stater sig därefter på vilken service de erbjuder sina invånare. Detta beror givetvis också på hur välmående och utvecklad staten är, dvs. vad den *kan* erbjuda (ibid. 108-109).

En failed state är en stat som inte längre är kapabel att upprätthålla lag och ordning, vilket leder till en kraftig reduktion i den vertikala och den horisontella legitimiteten. Därmed ökar motståndet mot den styrande makten som inte längre är förmögna att kontrollera hela sitt territorium. Statens huvudsyfte, att bidra med säkerhet, går då inte längre att uppfylla, vilket i sin tur får implikationen att olika motståndsgrupper och andra organiseringar får försäkra sig om sin egen säkerhet (ibid. 119).

Paul Collier (2007:68–69) definierar en failed state som ett låginkomst land som har passerat möjligheten att styra staten, men som även är inkapabelt till att upprätthålla den ekonomiska politiken. Detta innebär enligt Collier att staten sviker sina invånare och att en ekonomisk tillväxt uteblir, vilken han anser ha potentiellt förödande effekter. Enligt den senare definitionen kan länder som Angola, Central Afrikanska Republiken, Haiti, Liberia, Sudan, Somalia och Zimbabwe kategoriseras inom den här gruppen.

2.2 Definitioner av konflikten efter 1991

För att förstå konflikten i Västsahara kan det vara givande att använda olika deskriptiva uttryck för att skilja på vad som ska integreras i begreppet våld och vad som ska uteslutas från det. Johan Galtung (1990; 291-292) skiljer på tre olika sorters våld; direkt, strukturellt och kulturellt våld. Direkt våld innebär enligt definitionen att människan åsamkas kroppslig och konkret skada, vilket även kan resultera i att individer avlider till följd av det direkta våldet (Galtung 1969; 169). Strukturellt våld å andra sidan innebär att våldet inte är direkt utan istället inbyggt i den strukturella uppbyggnaden. Denna uppbyggnad får implikationerna att samhället präglas av omfattande ojämlikhet vilket innebär att vissa individer eller grupper förnekas rätten till rörelsefrihet, utbildning, sysselsättning, makt och en rättvis fördelning av

resurstillgångarna. Även detta kan resultera i att individer dör, men sker då på ett mer indirekt vis, t.ex. genom svält. (ibid.; 171). Kulturellt våld interagerar med både direkt våld och strukturellt våld enligt Galtung's fortsatta resonering; “ *Cultural violence makes direct and structural violence look, even feel, right - or at least not wrong* (Galtung 1990; 291).

Kulturellt våld kan därmed sammanfattas som de aspekter som legitimerar den nuvarande och fortsatta användningen av direkt och strukturellt våld. Genom detta rättfärdigande kan de i andra sammanhang omoraliska handlingarna accepteras av de grupper eller individer som implementerar dem. Med hjälp av de här tre uttrycken blir det möjligt att skilja på en positiv och en negativ fred, där den senare freden innebär att det råder en avsaknad av direkt våld medan den förra betyder att även det kulturella och strukturella våldet har åtgärdats (Ramsbotham 2005: 11).

Ett annat relevant klagörande i sammanhanget är diskrepansen mellan en symmetrisk och en asymmetrisk konflikt. Medan en symmetrisk konflikt innefattar två relativt jämnstarka parter innebär en asymmetrisk konflikt det diametralt motsatta; en stark respektive en svag sida. I verkligheten kan detta symbolisera sig som en majoritet mot en minoritet, t.ex. en stor folkgrupp som har motsättningar mot en mindre och därmed har ett numerärt överläge. Men det kan också innebära att, som i fallet med Västsahara, en suveränt erkänd stat är inblandad i en konflikt med en rebellgrupp eller motståndsrörelse (ibid.; 21).

Enligt min operationalisering är strukturellt och kulturellt våld det dominerande i situationen i Västsahara, åtminstone sedan fredsavtalet 1991. Även om det med kontinuerliga mellanrum förekommer sporadiskt tillgripande av våld från båda sidorna gentemot motståndarna präglas situationen mestadels av förhandlingar, kompromisser och vapenstillestånd, vilket även kan förklara det bristande intresset för konflikten. Sedan 2004 har FN styrkan i Västsahara, Minurso, använt sig av förtroendebyggande åtgärder och Polisario har släppt marockanska krigsfångar. Sedan 2007 har dessutom flera förhandlingar mellan parterna ägt rum ¹.

¹ Se säkerhetsrådets FN - resolutioner 1570 (2004), 1598 och 1634 (2005), 1754 och 1783 (2007), 1813 (2008), 1871 (2009) och 1920 (2010).

2.3 Tillvägagångssätt

För att på ett strukturerat och systematiskt sätt kunna bedöma Västsahara kommer jag att använda Holstis teori över vad som definierar en stark stat för att diskutera kring hur Västsahara hade hanterat en övergång till suverän stat. Detta kommer jag göra utifrån åtta olika kriterier. Då det är svårt att uppskatta vissa faktorer kommer diskussionen delvis att genomföras med hypotetiska antaganden utifrån uppskattade siffror, vilket innebär att tillförlitligheten hos dessa inte ska överskattas. Men när syftet inte i första hand är baserat på ekonomiska faktorer utan på folkets acceptans av Västsahara som en självständig stat är detta en brist som kan kompenseras. Ekonomiska faktorer kan ha en betydande funktion för att förutspå en failed states uppkomst, men samtidigt är det inte den enda förekommande variabeln (Collier 2007:19–21)

Den främsta orsaken till att jag inte istället applicerar teorier om "failed states" i uppsatsen är att Västsahara aldrig varit självständigt, utan istället varit koloniserat av Spanien och ockuperat av Marocko. Då dessa länder kontrollerat Västsahara och varit restriktiva mot befolkningens frihet anser jag att jag i så fall varit tvungen att testa failed state - konceptet på Marocko istället för Västsahara. Detta är dessutom kompatibelt med det faktum att Marocko för tillfället ockuperat runt 80 % av Västsaharas territorium (Zunes 2010: 21).

De åtta kriterierna är (Holsti 1996: 92-98);

1. *Implicit socialt kontrakt* - staten har rätt att tvinga medborgarna att följa vissa vägar, men måste samtidigt bidra med servicetjänster och deltagande i frågor om fördelning av olika resurser. Balansen mellan kraven på medborgarna, förväntningarna på de styrande och deltagandeprocessen måste vara rimlig.

2. *Konsensus kring det politiska "rule of game"* - Det ska i princip råda total enighet om de konstitutionella uppläggen, vilket innebär att de grundar sig på principerna om jämlikhet och rättvisa. Aspekter som kontinuerliga folkomröstningar, yttrande - och rörelsefrihet (civila rättigheter), begränsningar av de styrandes makt och minoriteters rättigheter är exempel på perspektiv som ingår här.

3. *Jämlikhet om beslut och anslag* - Detta innebär att ingen grupp med avseende på etnicitet, religion, språk eller andra karaktäristiska drag ska exkluderas från beslutandeprocessen,

förmåner eller andra rättigheter. Det ska med andra ord råda en expanderad jämlikhet bland alla individer som ingår i staten.

4. *Klar distinktion mellan privat vinst och offentligt tjänst*- Även om de styrande hyser vissa privilegier ska detta inte överdrivas. De som för tillfället är vid makten ska alltså inte gynna sig själv på bekostnad av andra.

5. *Effektiv suveränitet* - Staten ska kunna försäkra sig om att hålla lag och ordning inom landets gränser. Att ha våldsmonopol över användningen av våld är därmed elementärt och ska preventivt kunna motverka eller kväsa offentligt eller privat våld.

6. *Ideologisk konsensus/ pragmatisk politik* - Politiken i en stark stat ska enligt detta kriterium bygga på instrumentala istället för fundamentala frågor. Vad som kan tyckas som små och tekniska frågor angående skatt, centralisering eller avcentralisering av makten och expansionen av välfärdsfrågor ingår här.

7. *Civil kontroll över militären* - Precis som namnet antyder betyder det här kriteriet att det civila ska kontrollera militären och inte militären som ska kontrollera det civila. Om militären tar över staten får det den någon ambivalenta implikationen att de utesluter normal politisk aktivitet samtidigt, på grund av deras vapenarsenal, som de har tillgång och kapacitet att besitta våldsmonopol. Enligt Holsti tenderar militären då i många fall att bruka våld mot hela eller delar av befolkningen (ibid. 95). Genom att militären ses som den nya staten bryter de mot suveränitetsprinciperna.

8. *Internationell konsensus kring de territoriella gränserna och statens legitimitet* - En stat som har en omdiskuterad status har alltid lägre legitimitet än den stat vars status det råder total konsensus kring. Beroende på det internationella stödet eller motståndet kan också den inhemska legitimiteten för staten förbättras eller försämrats. Så den relevanta frågan i sammanhanget är om Västsahara har tillräckligt med internationellt stöd för att bli en självständig stat (Holsti 1996: 91-95).

3 En historisk tillbakablick

Ursprungligen tillhörde befolkningen av Västsahara nomadfolket, som försörjde sig genom att söka skydd, mat och vatten åt sig själva och deras boskap (Thunberg, 2004: 24). Under 1400- talet började Spanien att visa ett tilltagande intresse för landet, även om deras huvudintresse vid tiden låg längs kusten av landet.

Under Berlinkonferensen 1884 möttes stormakterna av Europa för att diskutera en uppdelning av de områden av Afrika som ännu inte var koloniserade (Zunes 2010: 100). Utgången för Västsaharas del innebar att landet nu officiellt var ett protektorat tillhörande Spanien och att ett namnbyte till Spanska Sahara implementerades. Även om Västsahara i teorin tillhörde Spanien var det spanska intresset till en början begränsat till kusten, detta eftersom de inre delarna av Västsahara ansågs ogästvänliga och obeboeliga. Då de inre delarna av Västsahara ännu inte hade exploaterats av spanjorerna förblev dem till en början också omedvetna om de rika naturtillgångar som landet förfogade över, liksom de tilltagande nationalistiska känsloutlösningarna bland västsaharierna (Thunberg 2004:24).

Frankrike, som kontrollerade områden som nu tillhör Marocko, Algeriet och Mauretanien, var desto mer medvetna om detta. Landet oroade sig över att en kontinuerligt ökande regional instabilitet var i antågande, vilket med största sannolikhet även skulle sprida sig till Frankrikes kolonier. För att förhindra att nationalismen spreds till de omkringliggande kolonierna nedkämpades insurgenterna 1934 i staden Smara. Men trots detta skulle motståndet mot den europeiska imperialismen fortsätta att öka drastiskt.

Efter att Marocko blev självständighet 1956, Mauretanien 1960 och Algeriet 1962, väcktes västsahariernas förhoppningar om att en implementering av den egna självständigheten var nära. 1957, alltså före Mauretanien och Algeriets självständighet, samarbetade och genomförde Spanien och Frankrike en invasion av landet för att återta de områden som kontrollerades av de västsahariska motståndsgrupperna (ibid.: 25).

Efter att det västsahariska upproret slagits ner ökade Spaniens intresse för de inre delarna av landet. Uppenbarelsen över de omfattande naturtillgångarna som fanns i form av olja, fosfat och järn gjorde att spanjorerna undersökte de delar som tidigare varit utforskade. På grund av flera faktorer, men kanske framförallt det horribla skick som infrastrukturen befann

sig i, blev fosfat den mest prioriterade naturtillgången. Detta i sin tur ledde till en stor kraftansträngning i förbättringen av infrastrukturen i form av uppgraderade vägar och nybyggda byar för de spanska arbetarna att bosätta sig i för att på ett effektivare vis kunde utvinna fosfaten (ibid.: 25-26).

Ett viktigt årtal inträffade 1960 när FN:s generalförsamling enades kring resolution 1514; deklARATIONEN om kolonialsystemets avskaffande. Resolutionen fastslog bland annat principen om folkens lika rätt och självbestämmande och den negativa inverkan som kolonialismen hade på länders utveckling (Generalförsamlingen 1960, resolution 1514). Två år tidigare, 1958, hade den dåvarande sultanen av Marocko hävdade att Västsahara var en del av det forna "Stor Marocko", som även inkluderade Mauretanien och de nordvästra delarna av Mali. 1963 blev Västsahara integrerade i FN lista över icke självstyrda länder och 1966 uppmanade FN Spanien att vidta de nödvändiga åtgärderna för att implementera en folkomröstning rörande självbestämmande för Västsahara (Roussellier 2007: 56)

FN:s krav på Spanien att genomföra en folkomröstning om Västsaharas framtid mottogs inte på ett positivt sätt av Marocko och Mauretanien, som båda kom med egna anspråk om deras rättighet till delar av Västsaharas territorium. Enligt Marocko och Mauretanien hade delar av Västsahara tillhört dem innan den europeiska uppdelningen av Afrika inträffade vid Berlin konferensen. Därför krävde de att Västsahara, eller delar av Västsahara, skulle integreras i deras territoriella gränser (Thunberg 2004: 29)

Internationella brottsdomstolen fick av Marocko och Mauretanien en förfrågan om att fastställa statusen för Västsahara, dvs. om de två länderna hade legitimiteten på sin sida när de hävdade att de hade historiska kopplingar med Västsahara (Thunberg; 29). Resultaten kom den 16 oktober 1975 och fastslog att även om det fanns svaga historiska kopplingar mellan befolkningen saknade både Marocko och Mauretanien rättfärdiga skäl till att tilldelas Västsahara. Sammanfattningen blev att Västsahara inte hade några bindande suveränitets kopplingar till något av länderna. Men då detta beslut endast var rådgivande kunde Marocko och Mauretanien själva tolka utslaget och tog därmed vara på formuleringen om att det fanns en koppling (International Court of Justice, 1975).

Implikationen av det rådgivande beslutet blev att den dåvarande kungen i Marocko, Hassan II, deklarerade att Marocko skulle genomföra en symbolisk marsch över gränsen till Västsahara för att lägga beslag på det som rättmätigt tillhörde Marocko. Detta skulle förverkligas genom att 350 000 obehäpnade marockaner skulle vandra över till Spanien forna koloni. Uttalandet ledde till något av en diplomatisk kris inom säkerhetsrådet, då hälften av medlemmarna ville genomföra en intervention för att stoppa marschen medan resterande

förespråkade fortsatt medling. Då säkerhetsrådet inte kunde enas genomfördes vandringen, som kom att kallas den *Gröna Marschen* den 6 november 1975 (Zunes 2010: 5).

Enligt Thunberg (2004: 29-30) förde Marocko, Mauretanien och Spanien samtidigt hemliga samtal om Västsaharas framtid. Implementeringen av avtalet om avkoloniseringen skulle signeras i Madrid den 14 november 1975 och skulle innebära att Spanien hade det övergripande ansvaret för genomförandet av folkomröstningen och avkoloniseringen. Då Spanien var bekymrade över den finansiella börda detta skulle innebära för landet, samtidigt som landet upplevde intern instabilitet, fullföljde de ett avtal med Mauretanien och Marocko som betydde att Spanien skulle överlämna de norra delarna av Västsahara till Marocko och de södra till Mauretanien. Detta stod i skarp kontrast till FN:s beslut om en folkomröstning som skulle bestämma Västsaharas framtida status. När marockansk militär senare samma år ockuperade delar av Västsahara konfronterades de av Västsaharas befrielseörelse Polisario, något som skulle innebära att ett utdraget krig mellan just Polisario och Marocko skulle dominera i området fram till fredsavtalet 1991 (Zunes 2010:6).

3.1 Kriget

Eftersom Västsaharas befolkning, med Polisario i spetsen, själva förespråkade självständighet blev Spaniens svek en stor besvikelse. Då Västsahara tilldelades Marocko och Mauretanien accepterade inte Polisario detta som legitimt, vilket innebar att de förklarade krig mot både Mauretanien och Marocko. Mauretanien, i likhet med Västsahara, var en outvecklad nation med inkompetenta och bristfälliga institutioner. Landets armé bestod enligt Zunes (2010:10–14) av uppskattningsvis 2500 soldater och paramilitärer 1975, något som är kompatibelt med Polisarios uppskattade styrka på 1000 - 2000 gerillakrigare. En betydande kontrast var dock att Polisario fick militär uppbackning av både Algeriet och Libyen, något som var av fundamental betydelse. Med avseende på att 2500 mauretanska soldater skulle bevaka och beskydda ett land som är ungefär lika stort som Frankrike innebar detta betydande fördelar för Polisario, som kunde implementera sina gerilla taktiker långt in på motståndarnas territorium. Trots att 13 000 nya rekryter värvades av den mauretanska regimen 1976 och att 9000 marockanska soldater beviljades tillträde till landet för att beskydda de nationella intressena ratificerade Mauretanien och Polisario ett fredsavtal den 5 augusti 1975. Den 27 februari 1984

erkändes även Sahrawi Arab Democratic Republic (SADR) av Mauretanien som en suverän stat (ibid.: 14).

Om kriget med Mauretanien för Polisario i sammanhanget blev förhållandevis kortlivat gäller motsatsen för kriget mot Marocko. Marocko, i motsats till Mauretanien, hade en militär styrka på runt 80 000 soldater 1975, fördelade i flygvapnet och den reguljära armén. Västsahara och Marocko var dessutom betydligt mer polariserad till hur en eventuell kompromiss skulle utformas för att få slut på stridigheterna. Polisario krävde Västsaharas självbestämmanderätt enligt den internationella folkrätten medan Marocko fortfarande hänvisade till internationella brottsdomstolens rådgivande beslut från 1975. En annan bidragande orsak till den fundamentala betydelsen Västsahara innebar för Marocko var de interna oroligheterna som vid den här tiden oroade regimen. Genom att göra anspråk på "Greater Morocco" som inkluderade delar av Algeriet och Mali, hela Västsahara och Mauretanien anspelade regimen på nationalistiska känslor om en begynnande stormaktstid. Genom att omvandla retoriken till att istället behandla svårigheterna med att implementera det nya Marocko kunde därmed de interna stridigheterna överkommas. Det faktum att delar av den marockanska militären vid upprepade tillfällen försökt avsätta eller likvidera kung Hassan innebar ytterligare en anledning till att sysselsätta militären med krigföringen mot Polisario (ibid.: 36-40).

Polisario fortsatte att tillämpa gerilla metoderna med stor framgång mot Marocko, åtminstone fram till 1981. På grund av Polisarios omfattande kunskap om de otillgängliga och ogästvänliga öknarna, som fått svåra implikationer för Marocko i krigsföringen mot Polisario, förändrade Marocko sin taktik. Jakten på Polisario på deras "hemmaplan" hade lett till en kontinuerlig expansion av kostnaden för krigsföring, både ekonomiskt och i förluster för armén mätt. För att överkomma den alltmer kritiska situationen påbörjades därför 1981 byggandet av vad som skulle komma att bli en ca 220 mil lång mur (Thunberg 2004:32). Med support från Frankrike och USA kunde byggandet fullföljas och slutföras. Muren i sin tur innebar en ny taktisk situation för Polisario att anpassa sig till då de hade ett begränsat område att fritt röra sig på. På grund av de fortsatt höga krigskostnaderna för Marocko som skulle bemanna muren med runt 100 000 - 150 000 man under tjänstgöring (Zunes 2010:21), den förändrade situationen efter kalla krigets slut och Polisarios minskade stöd från Algeriet och Libyen slöts ett vapenstillestånd 1991 efter samarbete och medling med FN. Detta avtal har sedan dess, med några få undantag, följts av de båda parterna.

4 Analys

4.1 En fallstudie av Holstis analysmodell

Det kanske vanligaste argumentet till att Västsahara inte ska bli självständigt är signifikativt med Peter Phams (2010:249) ståndpunkt:

What is clear from this account is the recognition that although the conflict over the Western Sahara has gone on too long and exacted too high a price on all involved, the very last thing anyone needs is its ‘resolution’ by the creation of another ‘failed state’—one that is too small, too poor, and too vulnerable to subversion by terrorists and other extremists to be permitted in the contemporary international order.

Antagandet att om Västsahara är för litet, för fattigt och därmed sårbart för att kunna tillbakatvinga påtryckningar från terrororganisationer, är en stor anledning till att USA och Frankrike beslutat sig för att stötta Västsahara som en autonom provins under Marocko istället för att förorda självständighet (Darbouche et al 2008; 92). Rädslan för att islamistiska grupperingar hänger enligt samma resonemang ihop med att Marockos monarki förblir intakt och att denna monarki även kontrollerar Västsahara och därmed förhindrar den senares kollaps (Zunes 2010:59–60). Samtidigt menar Pham att den nuvarande situationen med begränsad rörelsefrihet, stora, expanderande flyktingläger och utbredd fattigdom också utgör ett incitament för uppkomsten av radikala grupper som kan komma att utgöra ett hot mot den regionala stabiliteten och därmed också amerikanska och franska säkerhetsintressen (Pham 2010: 248- 249). Men hur rättfärdigt och korrekt är egentligen antagandet om att Västsahara som stat skulle utgöra en säkerhetsfara för den regionala säkerheten, särskilt eftersom det enligt samma resonemang redan finns en befintlig sådan? Är det bara som autonom provins under Marocko eller en fullständig integration med Marocko som denna fara kan övervinnas?

4.2 Kriterium 1-4

För att besvara frågan om det första kriteriet för om Västsahara kan bli en stark stat, det sociala kontraktet, är det fundamentalt att kolla på den främsta aktören som representerar Västsahara i politiska frågor. Denna representant är Polisario. Även om vi i det här fallet vet vilken representant som ska undersökas föreligger det flera svårigheter med att fastställa ett korrekt svar. Då Västsahara aldrig varit självständigt, (Roussellier 2007: 64) är den stringenta slutsatsen att Polisario heller aldrig varit styrande på ett explicit sätt, vilket betyder att för att besvara frågan måste presumtiva slutsatser göras. Frågor som berör fördelningen av olika resurser är av ovannämnda orsaker inte möjlig att besvara, vilket får konsekvensen att det är balansen mellan kraven på medborgarna, förväntningarna på de styrande och deltagandeprocessen som här kommer analyseras.

Polisario och SADR är reciprokt sammankopplade, bland annat på grund av att sedan 1976 har samma person varit både president för SADR och Polisarios generalsekreterare (Thunberg 2004: 71). I frånvaro av fullkomlig suveränitet i och med att Marocko ockuperar 80 % av Västsaharas påstådda territorium agerar SADR och dess representanter så gott de kan utifrån de befintliga förutsättningarna. Inom det område som deklarerats som "befriat" (20 % av landet) försöker SADR därmed implementera reformer och agera som om landet verkligen var självständigt (Zunes 2010: 123).

Polisario har haft vissa indikationer på inbördes stridigheter, bl.a. 1991 efter det att vapenstilleståndet med Marocko ratificerats. När Polisario bedrivit krigsföring hade organisationen varit toppstyrd för att kunna mobilisera sina styrkor utan mellanhänder som fördröjde denna mobilisering. Men när den latenta konflikten tog över framfördes klagomål från flyktinglägren om att deltagandeprocessen skulle utökas kraftigt. Under den årligt återkommande kongressen 1991 omformades Polisario genom att de verkställande myndigheterna Council for the Command of the Revolution (CMR) och den politiska byrån upplöstes (ibid. 119-120). Istället ersattes de av det Nationalsekretariatet som fungerar som Västsaharas officiella parlament. Sekretariatet består av 41 personer, där 25 av dessa har blivit framröstade och 12 platser tillsattes från Västsaharas ockuperade delar. Enligt Thunberg (2004:70) är resterande platser avsatta åt ledarna för kvinnoorganisationen NUSW, ungdomsorganisationen UJSARIO och den fackliga organisationen UGTSARIO. Den sista platsen i sekretariatet tillhör generalsekreteraren. Nationalsekretariatet kan dock avsättas av

Nationalrådet, vars funktion är att kritiskt granska Nationalsekretariatets medlemmar så att de sköter sin uppgift. Det kan vara värt att tillägga att tolv platser i Nationalrådet 2003, som består av 51 platser, besatts av kvinnor (ibid.).

Det andra kriteriet som handlar om det politiska "rule of game" är också präglad av svårigheter och viss spekulat. Då Marocko vid flertalet tillfällen fysiskt hindrat journalister från att samtala med invånare som bor i Västsahara och även försvårat FN- arbetarnas uppgift genom att vara restriktiva med deras rörelsefrihet, har det inte förekommit några undersökningar om befolkningens egentliga åsikter. På grund av den bristande transparensen i landet är det därför svårt att med säkerhet dra några givna slutsatser (Zunes 2010:203–205, Säkerhetsrådets resolution 1204).

Det finns alternativa tillvägagångssätt för att bedöma enigheten kring de konstitutionella aspekterna. En av dessa metoder är att undersöka Marockos agerande vid olika tidpunkter. När Marocko och Västsahara kommit överens om att en folkomröstning om Västsaharas framtida status skulle implementeras 1991 agerade Marocko tvärtemot denna överenskommelse². Folkomröstningen skulle först baseras på Spaniens folkräkning från 1974 som beräknade att runt 75 000 invånare i Västsahara var röstberättigade. Folkomröstningen, som planerades till början av 1992, försenades genom att Marocko krävde att de marockanska bosättarna som förflyttats till Västsaharas territorium sedan den *Gröna Marschen* skulle få delta i omröstningen. FN ansvarade för identifieringsprocessen som efter ytterligare förseningar var genomförd år 2000. Av de runt 200 000 ansökningarna avslogs den absoluta majoriteten av dessa. Antalet röstberättigade beräknades nu istället till 86 386. Då Marocko ville åstadkomma allt i sin makt för att förhindra att valet ägde rum kom 131 038 överklagningar in till FN, varav folkomröstningen återigen sköts upp för att åter testa legitimiteten i de överklagandes yrkanden (UN doc. S2000/131, Omar 2008:52–53).

James Baker utsågs 1997 till FN:s representant och sändebud för medling mellan Marocko och Västsahara. År 2001 framkom det första förslaget på en alternativ lösning, eller den så kallade "tredje vägen", som döptes till Baker Planen (Zunes 2010: 207). Förslaget gick ut på att Västsahara skulle bli en autonom provins under Marockos styre, där den senare skulle ha kontroll över de internationella relationerna, försvaret och interna säkerhetsfrågor. Den första regeringen skulle bestå av en rättvis fördelning mellan Polisarios representanter och marockanska bosättare. Inom en femårs period skulle därefter en omröstning om den

² Se säkerhetsrådets resolution 658 (1990) och 690 (1991)

slutgiltiga statusen för Västsahara hållas, där kriterierna för att få delta var att individerna hade varit bosatta i landet under ett års tid (UN doc. S2001/613, Annex 1: par 5). Enligt Zunes (2010:223) var detta oacceptabla villkor för Polisario eftersom det skulle tillåta Marocko att förflytta fler marockanska bosättare till Västsahara i tid för att kvalificeras för ett deltagande.

Den andra Baker planen som korrigerats för att vara en kompromiss för båda parterna utkom 2003. Precis som den första planen skulle det inom en femårsperiod genomföras en folkomröstning men för att undvika ambivalenta tolkningar stod det nu explicit att valet bestod av integration med Marocko eller självständighet. En annan betydande distinktion utgjordes av att kriteriet för de röstberättigade hade omarbetats till att omfatta de personer som stod med på MINURSO:s identifierings lista från 1999, UNHCR:s repatrierings lista eller som permanent bott inom Västsahara sedan 1999 (UN Doc. S/2003/565, Annex II: par 5). Trots att Polisario vid en omröstning riskerades att förlora och därmed tillhöra Marocko i framtiden, accepterade de motvilligt planen. Marocko förkastade den med motiveringen att självständighet var ett av alternativen. De förespråkade ett val mellan autonomi eller en integration med Marocko (Omar 2008: 53-54). Det faktum att Marocko trots numerärt överläge förkastade förslaget kan tolkas som rädsla för att inte ens de marockanska bosättarna såg det som en självklarhet att rösta till Marockos fördel (Thunberg 2004:53). Om alla erkända invånare i Västsahara röstade för självständighet skulle det ändå krävas att 40 000 av de marockanska bosättarna röstade till Västsaharas fördel eftersom det enligt uppskattade siffror, med de marockanska bosättarna sedan 1999 inräknade, bodde runt 334 000 invånare i Västsahara 1999 (Zunes 2010:231).

En annan aspekt som är värd att notera är att Polisario är en demokratiskt uppbyggd organisation. När upproren mot den toppstyrda Polisario eskalerade 1991 genomfördes omfattande förändringar. En ny konstitution infördes också, en konstitution som skulle inkludera olika rättigheter som yttrandefrihet, rörelsefrihet, rätten att ingå i föreningar, rätten till privatliv och egendom och jämlikhet inför lagen. Tortyr skulle vara förbjudet, alla individer vara oskyldiga till motsatsen bevisats och det skulle vara olagligt att hålla någon fängslad utan bevis. Dessutom står det att efter självständighet ska ett flerpartisystem och marknadsekonomi införas (ibid. 120). Allt detta talar för att det råder konsensus kring det politiska "rule of game", särskilt sedan missnöjet började i flyktinglägren och som det då toppstyrda Polisario genomförde förändringar till.

Det tredje kriteriet, som berör jämlikhet och avsaknad av exkludering i beslutandeprocessen, hänger ihop med det andra kriteriet. Då invånarna i Västsahara än så länge haft frigörelsen från Marocko som absolut prioritet kan andra delar av politiken ha blivit

lidande. Men trots detta finns det indikationer för att ett eventuellt självständigt Västsahara skulle bli ett jämlikt sådant, inte minst för att de själva upplevt en exkludering under en lång tid. Det vore därför något av en paradox om detta inträffade men, som Holsti konstaterar, ledare som hyser ett stort engagemang för att förbättra statens framtida styrka och tror att de gör detta för staten och invånarens skull kan omedvetet förvärra den aktuella situationen. Försök att stärka staten kan resultera i internt motstånd som försvagar staten, vilket i sin tur kan leda till att de styrande förlitar sig på tvångs och/eller våldmetoder för att övervinna detta motstånd. Inte sällan riktar detta sig mot specifika grupper och därmed förlorar de styrande den legitimitet som till en början besatt. Holsti kallar detta *State- strength dilemma* (Holsti 1996: 116- 117).

Enligt Thunberg (2004:62–63) brukar kvinnornas integration och deltaktighet i Polisario framhållas som en positiv aspekt. Trots att männen deltog mer aktivt i de direkta striderna mot Marocko hade kvinnorna en betydelsefull funktion i kampen för självständighet. Kvinnorna agerade bland annat som radiooperatörer, förare och sjukvårdare men hade också det övergripande ansvaret inom flyktinglägren då männen var ute och krigade. Historiskt sett har kvinnorna haft samma rättigheter som männen, även inom områden som rätten till arv och skilsmässor (Zunes 2010: 133). Sedan uppkomsten av flyktinglägren har kvinnorna fått utbildning och lärt sig läsa och åtog sig uppdraget inom Polisario att förbereda lägren för uppbyggnaden av en ny nation, vilket inkluderar infrastruktur, sjukvård och utbildning. År 2004 var runt 24 % av ledamöterna i parlamentet kvinnor (Thunberg 2004: 63-64).

Men trots, som konstaterats ovan, att Polisario är beredda att inkludera både den egna befolkningen och marockanska bosättare i en folkomröstning och att Polisario genomfört demokratiska reformer efter att klagomål framförts behöver detta inte innebära att detta kommer bibehållas om landet faktiskt blir självständigt, även om det i sammanhanget onekligen är en positiv egenskap.

Det fjärde kriteriet är kanske det kriterium som det är svårast att avgöra om det är uppfyllt eller inte. Då endast 20 % av Västsaharas territorium kan definieras som befriat område och en stor andel av befolkningen befinner sig i flyktingläger finns det begränsat med utrymme att utföra handel på. När Marocko även kontrollerar och utvinnet fosfat från de rika gruvorna går inte heller dessa inkomster till befolkningen och dess ledare. Enligt grova uppskattningar tjänar Marocko mellan 80- 150 miljoner dollar från bara en gruva, Bukra, varje år (Zunes 2010: 35). Västsaharas andra, stora potentiella inkomstkälla, fisket, kontrolleras även det av Marocko, till viss del stöttat av EU. Fiskeavtalet från 2005 mellan EU och Marocko inkluderade även fiskevattnet utanför Västsaharas kust. Avtalet, vars värde beräknades till

114 miljoner euro, ratificerades 2007 efter löften om att befolkningen vid kusten skulle erhålla materiella fördelar av det (Gillespie 2010: 95).

Men distinktionen mellan privat vinst och offentlig tjänst skulle även kunna innebära andra faktorer än just de ekonomiska privilegierna. Men då det inte finns några större indikationer på missnöje riktade mot Polisario är det svårt att spekulera om så är fallet.

4.3 Kriterium 5-8

Polisarios och SADR:s möjligheter att uppfylla det femte kriteriet om att försäkra sig om en effektiv suveränitet är av uppenbara orsaker högst begränsade. Enligt Polisario och SADR består Västsaharas totala territorium av de 20 % som är befriat och de 80 % som fortsätter att vara under marockansk ockupation. Att en så stor andel som 80 % av territoriet inte kan kontrolleras av den tillsatta regeringen innebär att en effektiv suveränitet är en omöjlighet att upprätthålla inom detta område, även om det beror på Marockos ockupation. Det faktum att Polisario varit oförmögna att beskydda sina invånare från repressiva åtgärder från den marockanska militären är ett tydligt tecken på att en effektiv suveränitet inte kan utövas i landet (Zunes 2010: 145).

Det enda rationella sättet att undersöka om Polisario har potentialen att utöva effektiv suveränitet i framtiden är därmed att kolla på situationen i det befriade området, trots att det med största säkerhet kommer att få implikationen att bilden blir skev och missvisande. Det går inte att dra så omfattande generaliseringar om en femtedel av territoriet för att med säkerhet kunna hävda att detta även kommer att bli representativt för när/om Västsahara blir självständigt. Men om Polisario misslyckas med att bedriva lag, ordning och effektiv suveränitet inom det område som de kontrollerar kan detta antyda att de även kommer att vara oförmögna att göra detta vid en eventuell frigörelse, även om ett misslyckande skulle kunna förklaras med Marockos isolering av området. Men då det område som förklarats som befriat är glest befolkat och outvecklat är det svårt att dra några giltiga slutsatser om hur makten här implementeras, särskilt då befolkningen till stor del består av nomader som under vissa perioder kan vara oanträffbara (Thunberg 2004:32).

Även om Västsahara och Polisario har egna konstitutioner är detta av sekundär betydelse i konflikten. Enligt marockansk lag är det absolut förbud mot att kritisera och debattera på offentliga platser angående kungens legitimitet, Islam och Marockos territoriella integritet (Risse et al 1999; 121). Eftersom Marocko definierar Västsahara som en del av sitt territorium är det därför möjligt att arresteras och fängsla demonstranter som protesterar mot Marockos ockupation av Västsahara eller som förespråkar självständighet.

Detta har också visat sig vid otaliga tillfällen, bland annat under 2005 och 2006, då stora demonstrationer mot Marocko ägde rum. Detta ledde till att flera hundra demonstranter blev arresterade och även om en majoritet av dessa släpptes efter förhör av polisen blev ett 20-tal dömda och fick avtjäna långa fängelsestraff. Det förekom också utbredda anklagelser mot polisen om tortyr- liknande metoder under förhören (Amnesty International Report 2010).

När vi konstaterat att det inte är möjligt för Polisario att utöva effektiv suveränitet är det sista applicerbara alternativet att kolla på eventuella splittringar inom Polisario. Om det råder en stor polarisering bland Västsaharas invånare är detta ett tecken på att en effektiv suveränitet kanske inte kan utövas. Men då det tidigare i den här uppsatsen fastslogs att det rådde konsensus kring Polisario och deras agenda är det helt enkelt omöjligt att besvara det femte kriteriet på ett tillfredsställande vis. Det faktum att unga individer agerat utanför Polisario men ändå följt den uppsatta konstitutionen innebär därmed inte heller att Polisario motsätter sig deras arbete (Zunes 2010: 156-159).

Det sjätte kriteriet som enligt Holstis modell ska uppfyllas för att kunna definieras som en stark stat är ideologisk konsensus och pragmatisk politik. I en intervju som genomfördes av Zunes (2010: 115) framhävs på ett tydligt sätt Polisarios agenda:

“To be a Polisario means to be committed of the liberation of your country”. Det faktum att Polisarios primära och mest prioriterade fråga är självständighet skapar en diskrepans mot detta kriterium, som enligt Holsti ska präglas av instrumentala istället för fundamentala politiska frågor. Om en kategorisering av självständighet skulle göras och alternativen var instrumental eller fundamental hade denna fråga definitivt hört hemma i den senare, särskilt eftersom politiken enligt samma definition ska tappa sin passion, vilket den inte gjort i Västsahara (Holsti 1996: 94). De marockanska bosättarna var av de styrande i Marocko tänkta att fungera som incitament för en “marockanisering” av Västsahara för att de därmed skulle bli mer kompatibla med de marockanska värderingarna (Zunes 2010: 158). Försök gjordes även att integrera västsahariska ungdomar i Marocko (Thunberg 2004: 56). Det paradoxala i sammanhanget är att dessa åtgärder istället varit kontraproduktiva i och med att västsaharierna

känt sig förfördelade. Så istället för en "marockanisering" blev resultaten en "västsahariering" då de senare blev ännu mer medvetna om sin identitet (Darbouche et al 2008: 102).

Även när den civila kontrollen över militären ska testas uppkommer en något ambivalent situation. Hur ska det civila definieras i fallet med Västsahara när det är svårt att åstadkomma en tydlig distinktion mellan civilt och militärt? Återigen får operationalisering förlita sig på skillnaden mellan Polisario och det resterande samhället. Detta är problematiskt av flera anledningar. Det första problemet ligger i innebörden av citatet ovan. Enligt denna definition räcker det med att vara engagerad i kampen för självständighet för att vara kvalificerad som en medlem i Polisario. Den andra diskrepansen för ett tydligt uppdelande ligger i att Polisario besitter västsahariernas vapenarsenal, vilket i princip innebär att det inte finns något klart avgränsad skillnad mellan civilt och militärt. Men Polisario har ändå en formell militär som vanligtvis uppskattas bestå av runt 3000 - 6000 soldater. Denna siffra är enligt Bhatia (2001; 294) direkt missvisande och underskattad tack vare att bristande resurser till en korrekt uppskattning av dess antal saknas. Möjligheten att bedöma de civila delarna av samhället och Polisarios inflytande över Polisario är dock fortfarande svårt att avgöra på grund av att de är reciprokt sammankopplade. Men då det finns en militär del av Polisario som ansvarar för vapnen, tränar och är i aktiv tjänst finns det, trots alla svårigheter, en subtil skillnad mellan dem (ibid.; 295). Trots att Polisario vid upprepade tillfällen hotat med att återgå till sin krigsföring om inte signifikativa framsteg implementerats i omröstningsprocessen har detta hot inte fullbordats. Om Polisarios militär hade återgått till att aktivt strida mot marockanska trupper utan ledningens godkännande hade detta bevisat den bristande kontrollen över militären, vilket även en beväpning av civilbefolkningen inom ockuperat område hade gjort. Men då Polisario onekligen är överens om att detta varit kontraproduktivt, både med avseende på Marockos historia av repressivt bemötande av dessa uppror och risken att Polisarios kvarvarande internationella stöd reduceras, har militären underordnat sig detta beslut (Zunes 2010: 28-29). Slutsatsen blir därmed lite kluven. Då kriteriet symboliseras av ambivalenta tongångar kan det dock konstateras att det åtminstone inte är militären som kontrollerar det civila men på grund av interagerandet mellan alla delar av samhället går det inte heller att med säkerhet fastslå att det civila styr det militära.

Det åttonde och sista kriteriet enligt Holstis analysmodell berör det internationella erkännandet av de territoriella gränserna och statens legitimitet till existens. Enligt detta resonemang är alla stater där det råder totalt konsensus kring legitimiteten starkare än stater vars status är kontroversiell. I Västsaharas fall innebär detta att de inte kan möta sig med till

exempel Sverige, men hur stort internationellt stöd har landet egentligen och råder det någon diskrepans mellan andra, forna kolonier när det gäller detta stöd?

Västsaharas internationella stöd i form av andra erkända staters erkännande har kontinuerligt pendlat fram och tillbaka sedan SADR:s officiella bildande i februari 1976 (Darbouche et al 2008: 99). Som mest hade 80 stater erkänt Västsaharas anspråk på att bli en självständig stat och även om en majoritet av dessa var små stater med begränsat inflytande i världspolitiken var där ett antal länder med stor påverkan på världspolitiken. Ett av de mer inflytelserika länderna som erkänt SADR var Indien, som hade goda förbindelser med Polisario. När Indien år 2000 plötsligt återkallade sitt erkännande innebar detta ett stort nederlag för Västsahara med avseende på den internationella legitimiteten (Zunes 2010: 124-126).

Afrika är den kontinent där det råder mest utbredd konsensus kring Västsaharas rättighet att existera som stat, mycket tack vare det koloniala förflutna och andra gemensamma band. Pga. det utbredda stödet för Västsahara i Afrika erkände *Organisation of African Unity* (OAU) Västsahara som legitim stat och upptogs som medlem, vilket ledde till att Marocko i protest avsåg sig sitt medlemskap som enda afrikanska land. Även om OAU omformats och bytt namn till *The African Union* erkänner de fortfarande Västsahara, vilket även innebär att Marocko fortsätter att bojkotta organisationen (Clapham 1996: 114 och 130).

När det gäller internationell lag och rätt har Västsahara det mest giltiga stödet av flera anledningar. 1960 antog FN:s generalförsamling deklARATIONEN om "kolonialsystemets avskaffande" där det fastslogs att alla kolonier och folk har rätt till självbestämmande (Generalförsamlingen, resolution 1514, 1960). I FN stadgan³ fastslås "folkens lika rätt och självbestämmande", vilket också talar till Västsaharas fördel. Det gjorde även Internationella Domstolens rådgivande beslut från den 16 oktober 1975, som avsåg Marocko och Mauretaniens anspråk på det västsahariska territoriet (International Court of Justice, 1975).

För att sätta det hela i ett större perspektiv kan det vara värt att notera att Kosovo i nuläget är erkänt av 75 länder, de flesta belägna i Europa och Nordamerika. En klar majoritet av länderna i Afrika har inte erkänt Kosovo som en självständig stat (Kosovo Thanks You).

Antalet länder som erkänt de respektive staterna är alltså snarlikt medan en markant skillnad råder när det gäller vilka länder som har accepterat de båda som legitima stater. Vi

³ FN- stadgan, artikel 1, paragraf 2.

kommer därmed osökt till ett dilemma som existerar i den internationella politiken. I FN stadgan står det;

“We, the people of the United Nations determined...⁴ to reaffirm faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person, in the equal rights of men and women and of nations large and small.

Detta innebär uttryckligen att stater som är medlemmar i FN ska ha jämlika rättigheter men i fallet med Västsahara blir det onekligen en diskrepans mellan teori och praktik. Frankrike och USA som genom åren troget stöttat Marocko har genom sin påverkan på andra länder fått dem att dra tillbaka tidigare erkännande eller förhindrat dem från ett erkännande. Tre länder som har starka förbindelser med Frankrike och som har dragit tillbaka sitt tidigare stöd för ett självständigt Västsahara är Madagaskar, Burkina Faso och Tchad. Men då Frankrike är ytterst motvilligt till att erkänna att de genomfört påtryckningar för att förändra ett konsensus är detta extremt svårt att bevisa, vilket skulle kunna betyda att det bara är tillfälligheter (Zunes 2010: 125).

Det råder dock inget större tvivel kring att USA och Frankrike möjliggjort Marockos pragmatiska politik i Västsahara, vilket det inte heller gör för kring det Algeriet gjort för Polisario. Men USA:s och Frankrikes privilegium att besitta en plats i FN:s säkerhetsråd och därmed deras möjlighet att använda sitt veto har varit betydelsefullt i utformandet av resolutioner kring Västsahara. På grund av extensiva samarbeten inom områden som migration, handel och ”war on terror” har dessa tenderat att gynna Marocko (Darbouche et al 2008: 102). EU är en annan potentiell aktör som än så länge förhållit sig relativt passivt i bemötandet av konflikten. Även här har Frankrike, men även Spanien, vid vissa tillfällen förhindrat en mer direkt konfrontation med Marocko (Gillespie 2010: 94).

Slutsatsen av det åttonde kriteriet blir även det ambivalent. Den internationella rätten ger Västsahara en klar fördel, liksom det faktum att 80 medlemsländer i FN vid ett eller annat tillfälle erkänt Västsahara. Denna siffra hade dessutom kunnat vara markant högre. Med detta och att medlemsländerna i teorin ska besitta lika rättigheter kommer jag att utgå från att Västsahara besitter tillräckligt med stöd för att faktiskt bli självständigt. Det är dock av

⁴ Mina punkter.

elementär betydelse att även Europa och stormakter som USA kan förmås att erkänna landet för att det faktiskt ska bli möjligt att implementera.

Kontrasterat med Kosovo som har blivit erkänt av 75 länder och där en omfattande återuppbyggnad av samhället med aktiva FN trupper genomförts kan det dock konstateras att Västsahara inte åtnjuter samma bemötande. Detta kan visserligen bero på att konflikten varit mer latent i Västsahara med, för att återknyta till Galtung, mer strukturellt och kulturellt våld än direkt våld. Detta har inneburit att Västsahara invånare inte på samma vis hotats av massaker som invånarna i Kosovo gjorde.

5 Slutsatser

5.1 Sammanfattning av kriterierna

En aspekt som är värd att poängtera innan en sammanfattning av de åtta kriterierna görs är att Holstis modell i normala fall ska tillämpas på en stat. Men, som konstaterades i analysen, när SADR och Polisario försöker agera som om de faktiskt kontrollerade hela sitt territorium anser jag att det är högst relevant att genomföra den trots deras kontroversiella status.

Kriteriet om det sociala kontraktet bedömdes utifrån Polisario och deras samverkan med det civila samhället. Utifrån de givna förutsättningarna, med Polisarios begränsade möjlighet att implementera fördelning av olika resurser och genomföra reformer, har de agerat så gott de kunnat. Missnöjet i flyktinglägren med Polisario för att de ansågs vara för toppstyrt resulterade i en omformning av organisationen där det gavs större möjligheter för alla att påverka. Detta måste tolkas som att det råder en bra balans mellan språkröret Polisario och dess anhängare. Som Zunes (2010:53) konstaterar fortsätter Polisario att bibehålla sin starka position bland västсахarierna just för att de tillgodoser invånarnas förväntningar och krav, vilket även kan förklara att många marockanska bosättares lojalitet överförts till just Polisario.

Även för konsensusen kring "the rule of game" anser jag att det finns stora incitament för att kriteriet ska anses uppfyllt. Förändringen av Polisario och konstitutionen till att mer explicit anamma civila rättigheter, flerpartisystem och kontinuerliga val grundades på västсахariernas åsikter. Toleransen mot marockanska bosättare trots att de försämrat chanserna till självständighet vid en folkomröstning och acceptansen för kvinnligt deltagande i politiken symboliserar detta på ett bra sätt. Det gör även Marockos agerande när de förkastade den andra Baker planen, som hade kunnat innebära att Polisario och dess anhängare förlorade omröstningen om självständighet.

Det tredje kriteriet, som behandlar jämliket om beslut och anslag, är till stor del sammankopplat med det föregående kriteriet. Trots att det i många fall är västсахarierna som känner sig exkluderade från samhället har de undvikit att tillgripa våld för att uttrycka sin frustration, vilket kan tyckas anmärkningsvärt (Zunes 2010: 158). Collier (2007: 20-21)

menar att hopplöshet och frustration i kombination med utbredd fattigdom och långsam tillväxt ökar sannolikheten för stridigheters uppkomst. Den tolerans och transparens som Polisario visat får implikationen att det tredje kriteriet kan anses uppfyllt.

Då kriteriet om en klar distinktion mellan privat vinst och offentlig tjänst är extremt svårt att undersöka är det inte möjligt att bekräfta att det är uppfyllt. Marockos kontroll över viktiga naturresurser och de i allmänhet bristande handelsmöjligheterna förhindrar några slutsatser som inte bygger på enbart spekulationer. Så även om distinktionen mellan privat vinst och offentlig tjänst kan innefatta betydligt mer än bara ekonomiska privilegier anser jag att de bristande möjligheterna till slutsatser gör att kriteriet inte är uppfyllt.

Polisarios möjligheter att utöva effektiv suveränitet över sitt påstådda territorium begränsas kraftigt av den 220 mil långa muren som uppförts av Marocko för att begränsa Polisarios rörelsefrihet under kriget. För att kunna undersöka upprätthållande av lag, ordning och suveränitet undersökte jag därför Polisarios förmåga att få sina anhängare att följa deras rekommendationer. Även om anhängarna till Polisario avstått från brukandet av våld är Polisarios förmåga att kontrollera detta klart begränsad. Då inga institutioner finns tillgängliga för att döma folk om Polisario haft denna kontroll och att de inte kontrollerar sitt eget territorium måste slutsatsen dras att kriterium fem inte är uppfyllt.

Inte heller kriterium sex är uppfyllt eftersom Polisarios absolut främsta målsättning är att frigöra Västsahara från Marocko och därmed uppnå självständighet. Detta är en fundamental istället för en instrumental fråga, vilket motsäger Holstis analysmodell. Då även institutioner är frånvarande är tekniska och ”små” frågor som skatt, av- centralisering och expansion av välfärdsfrågor inaktuella.

Polisario har en militär gren som regelbundet tränar och ständigt är förberedda i aktiv tjänst om det skulle bli stridigheter med den marockanska militären. Detta innebär att det finns en skillnad mellan militärt och civilt, även om civila kan kallas in för att bemöta ett specifikt hot. Även om militären och Polisario i mångt och mycket är samma organisation agerar militären inom Polisario efter organisations förmaningar. Då inte heller någon beväpning av civilbefolkningen för att bekämpa marockansk militär har inträffat anser jag att det civila kontrollerar militären mer än tvärtom. Därför utgår jag från att den sjunde aspekten av modellen är tillräckligt fullkomlig för att anses uppfyllt.

Det åttonde och sista kriteriet i Holstis analysmodell behandlar den internationella enigheten kring Västsaharas legitimitet. Även om Västsaharas status är högst kontroversiell finns det ett stort stöd för deras självständighet bland FN- medlemmarna. Det i kombination med att Västsahara enligt internationell rätt har som rättighet att bli självständigt får mig att

dra slutsatsen att kriteriet är uppfyllt. I tabellen nedan ges en överblick över kriterier som infriades och vilka som inte gjorde det.

Kriterium

Uppfyllt

1	Ja
2	Ja
3	Ja
4	Nej
5	Nej
6	Nej
7	Ja
8	Ja

5.2 Modellens giltighet och undersökningens svar

Avslutningsvis kan det konstaterats att även om modellen har sina brister när det gäller tillämpningen på fallet Västsahara har den även sina fördelar. Fördelarna är att modellen på ett systematiskt sett testar vilka faktorer som är starka och vilka som är svaga. Genom att göra denna prövning är det lättare att vara förberedd på vilka utmaningar som väntar vid en framtida självständighet samtidigt som det kan användas både som argument för och emot. Att diskussionen överhuvudtaget förs är enligt mig en positiv aspekt. Genom diskussionen kan konflikten bli mer känd bland allmänheten, vilket ökar sannolikheten för att konflikten slutligen ska komma till en lösning.

Nackdelarna är att vissa kriterier var oerhört svåra att besvara, något som fick implikationen att de inte blev uppfyllda. Framtida forskning med parallell inriktning behöver därför genomföra en mer noggrann och extensiv undersökning. Då slutsatserna till viss del bygger på mina subjektiva åsikter om kriterierna var uppfyllda eller inte är det nödvändigt att med andra ögon undersöka resultaten. Detta var jag medveten om under uppsatsen gång och är därför ett medvetet val. Även om jag strävat efter att vara objektiv är det möjligt att

diskutera huruvida fullständig objektivitet inom samhällsvetenskap är möjligt (Teorell 2007:54). Men då ett syfte med uppsatsen var att föra diskussionen framåt är all kritik, oavsett om den är positiv eller negativ, ett steg i rätt riktning.

När det gäller tillämpbarheten för Holstis modell blir slutresultaten lite blandande. Jag anser dock att modellen bidrar positivt genom på ett systematiskt sätt underlätta en fokusering på viktigt kontextuella faktorer. Den förbättrade inblicken detta medför kompenserar till stor del bristerna med modellen, vilket medverkar till att modellen är användbar, förmodligen även i andra fall än Västsahara. För att verkligen kunna ge starka belägg för detta påstående krävs det dock att den testas på fler stater.

Då resultaten inte blev helt uppfyllda vore det dumdrigt och felaktigt att hävda att Västsahara inte riskerar att bli en failed state vid en självständighet. Men det finns ändå flera incitament för att hävda att detta påstående är om inte felaktigt så åtminstone extremt förenklat. Det faktum att fem av åtta kriterier kontrasterade mot påståendet och att de andra delvis inte blev infriades på grund av begränsade möjligheter att undersöka saken är ett tydligt tecken på detta.

5.3 Avslutande reflektioner

Den här uppsatsens målsättning har varit att undersöka om Västsahara vid en självständighet riskerade att bli en failed state. Att som Pham (2010: 249) med flera komma med påståenden om detta utan att bevisa några direkta belägg eller genomföra några undersökningar för att visa att det finns indikationer för argumentet är oansvarigt och kontraproduktivt. Det är därför av signifikativ betydelse att det faktiskt genomförs undersökningar med målsättningen att försöka bevisa argumentets för- och nackdelar.

Thunberg har i jämförelse med Pham en direkt polariserande bild av ett framtida Västsahara om en självständighet skulle implementeras. Hon hävdar, tvärtemot Pham, att Västsahara "med största sannolikhet skulle få ett modernt, demokratiskt ledarskap" (2004: 38). Inte heller hon har direkt undersökt detta påstående på ett ingående och systematiskt sätt. Att hävda att Västsahara vid en självständighet går en ljus framtid till mötes är att ignorera det kontextuella sammanhanget eftersom Västsahara, precis som majoriteten av andra, forna kolonier, måste konfrontera enorma utmaningar om landet skulle bli självständigt. Om inte Västsahara, omvärlden och organisationer som FN, EU och AU är förberedda på detta

riskerar Phams argument att infrias, något som skulle ha potentialen att få långtgående konsekvenser för den regionala stabiliteten.

Men detta gällde även för Östtimor som blev självständigt. Frågan om olika organisationer och ensstaka länder är beredda att bistå med den hjälp som krävs är dock bara en i mängden av frågor som behöver utredas i fallet med Västsahara. Som denna undersökning visar är det dock för tidigt för FN att utesluta självständighet för Västsahara som ett alternativ.

6 Referenser

- * Amnesty International, 2010. *Morocco Western Sahara - Amnesty International Report 2010*. <http://www.amnesty.org/en/region/moroccowestern-sahara/report-2010>.
- * Bhatia, Michael, 2001. "The Western Sahara under Polisario Control", *Review of African Political Economy*, Vol.: 28, 291-298.
- * Buzan, Barry, 1991. *People, State & Fear- An Agenda for International Security Studies in the Post- Cold War Era*. Andra upplagan. Harvester Wheatsheaf.
- * Clapham, Christopher, 1996. *Africa and the International System- The politics of state survival*. Cambridge; University Press.
- * Collier, Paul, 2007. *The Bottom Billion- Why the Poorest Countries Are Failing and What Can Be Done About It*. New York; Oxford University Press.
- * Darbouche, Hakim & Zoubir, Yahia, 2008. "Conflicting International Policies and the Western Sahara Stalemate", *International Spectator*, Vol: 43, 91-105.
- * Galtung, Johan, 1990. "Cultural Violence", *Journal of Peace Research*, Vol: 27, 291-305.
- * Galtung, Johan, 1969. "Violence, Peace and Peace Research", *Journal of Peace Research*, Vol: 6, 167-191.
- * Gillespie, Richard, 2010. "European Union responses to conflict in the western Mediterranean", *The Journal of North African Studies*, Vol: 15, 85-103.
- * Holsti, Kalevi Jaakko, 1996. *The State, War, and the State of War*. Cambridge; University Press.

- * International Court of Justice, 1975. *Western Sahara- Advisory Opinion of 16 October 1975*. <http://www.icj-cij.org/docket/index.php?sum=323&code=sa&p1=3&p2=4&case=61&k=69&p3=5>, 24/5-2011.
- * Joffe, George, 2010. "Sovereignty and the Western Sahara", *The Journal of North African Studies*, Vol: 15, 375-384.
- * Kaldor, Mary, 2003. *Det globala civilsamhället- Ett svar på krig*. Göteborg; Daidalos.
- * Omar, Sidi, 2008. "The right to self-determination and the indigenous people of Western Sahara", *Cambridge Review of International Affairs*, Vol: 21, 41-57.
- * Pham, Peter, 2010. "U.S. Interests in Promoting Security across the Sahara", *American Foreign Policy Interests*, Vol: 4, 242-252.
- * Ramsbotham, Oliver, Woodhouse, Tom & Miall, Hugh 2005. *Contemporary Conflict Resolution- The prevention, management and transformation of deadly conflicts*. Andra upplagan. Cambridge; Polity Press.
- * Risse, Thomas - Ropp, Stephen & Sikkink, Kathryn (edited by), 1999. *The Power of Human Rights- International Norms and Domestic Change*. Cambridge University Press.
- * Roussellier, Jacques Eric, 2007. "Elusive Sovereignty- People, Land and Frontiers of the Desert: The Case of the Western Sahara and the International Court of Justice", *The Journal of North African Studies*, Vol: 12, 55-78.
- * Stephan, Maria & Mundy, Jacob, 2006. "A Battlefield Transformed- From Guerilla Resistance to Mass Nonviolent Struggle in the Western Sahara", *Conference Papers- International Studies Association*. 1- 19.
- * Teorell, Jan & Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara - Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö; Liber.

- * Thunberg, Lena 2004. *Västsahara- Afrikas sista koloni*. Andra upplagan. Göteborg; Föreningen Västsahara.

- * United Nations- Annan, Atta Kofi, 17 February 2000. *Report of the Secretary- General on the situation concerning Western Sahara*. UN Doc. S2000/131.

- * United Nations- Annan, Atta Kofi, 20 June 2001. *Report of the Secretary- General on the situation concerning Western Sahara*. UN Doc. S2001/613, Annex 1: par 5.

- * United Nations- Annan, Atta Kofi, 23 May 2003. *Report of the Secretary- General on the situation concerning Western Sahara*. UN Doc. S/2003/565, Annex II: par 5.

- * United Nations, General Assembly, resolution 1514, 1960. *Declaration on the granting of independence to colonial countries and people*. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/152/88/IMG/NR015288.pdf?OpenElement> 18/5- 2011.

- * United Nations, Security Council, 1990- 2010. Resolution 658 (1990), 690 (1991), 1204 (1998), 1570 (2004), 1598 (2005) 1634 (2005), 1754 (2007), 1783 (2007), 1813 (2008), 1871 (2009), 1920 (2010). Tillgängligt på http://www.un.org/Docs/sc/unsc_resolutions.html, 24/5- 2011

- * United Nations, The Charter of, 26 June 1945. Chapter 1, article 1, paragraphe 2. <http://www.un.org/en/documents/charter/chapter1.shtml>, 18/5- 2011.

- * *Who recognized Kosovo as an independent state?* <http://www.kosovothanksyou.com/> , 18/5- 2011.

- * Zunes, Stephen & Mundy, Jacob, 2010. *Western Sahara- War, Nationalism and Conflict Irresolution*. New York: Syracuse University Press.